

LAKIALOITE 147/2001 vp

Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 4 §:n ja työntekijäin eläke- lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan kotihoidon tuen korottamista 336,38 euroon eli 2 000 markkaan ja yksityisen hoidon tuen korottamista 168,19 euroon eli 1 000 markkaan 1.9.2002 lähtien. Lisäk-

si ehdotetaan, että aika, jona vanhempi hoitaa lasta kotona kotihoidon tuella, luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi ansioksi.

PERUSTELUT

Lipposen hallitus leikkasi vuonna 1995 lasten kotihoidon tukea 22,5 prosentilla. Kotihoidon tuen perusosa aleni 1 908 markasta kuukaudessa 1 500 markkaan. Vastaavasti alenivat sisaruskorotus sekä pienituloisia ja keskituloisia koskeva lisäosa.

Kotihoidon tuki on leikkausten takia menettänyt kilpailukykyään lasten päivähoidon vaihtoehtona. Lakisääteisen kotihoidon tuen supistamisen jälkeen monet kunnat ovat jälleen ottaneet käyttöön kotihoidon tuen kuntalisiä. Näin kunnat ovat halunneet lisätä lapsiperheiden mahdollisuuksia valita joko kotona tapahtuva hoito tai yksityinen tai kunnallinen päivähoito. Kuntalisien taustalla ovat olleet myös taloudelliset perusteet. Kuntalisät ovat vähentäneet tarvetta rakentaa uusia päivähoitopaikkoja erityisesti kasvukunnissa. Toisaalta monet vanhemmat haluaisivat hoitaa pientä lasta kotona van-

hempainrahakauden jälkeenkin, jos se olisi taloudellisesti edes jotenkin mahdollista.

Nykyisen suuruisella kotihoidon tuella ei ole mahdollista valita kotihoidon tukea, koska perheen tulot romahtavat yhden kuukausipalkan jäädessä pois menojen ollessa kuitenkin suurimmillaan asumisen ja muiden kulujen takia. Tämän vuoksi kotihoitoa ei monessakaan tapauksessa voida edes ajatella, vaikka haluttaisiinkin.

On hyvä asia, että kunnat ovat paikanneet valtakunnallisen kotihoidon tuen pienuutta ja tarjonneet näin vaihtoehtoja perheille. Valtion tehtävänä on huolehtia kotihoidon tuen riittävästä tasosta, jotta kaikki perheet olisivat tasa-arvoisessa asemassa peruspalvelujen suhteen.

Esitämme kotihoidon tuen määrärahaa korotettavaksi ja tuen tason korottamista ensi vuonna 84 eurolla eli 500 markalla. Esitämme myös yksityisen hoidon tuen tason nostamista 700 markasta 1 000 markkaan eli 168,19 eu-

roon. Siten kotihoidon tuki nousee 100 markkaa suuremmaksi kuin se oli ennen vuotta 1995, jolloin sitä leikattiin. On perusteltua esittää kotihoidon tuen tason korottamista yli vuoden 1995 tason. Näin korvataan sitä menetystä kotihoidon tuen tasossa, joka on tapahtunut sen johdosta, ettei kotihoidon tukeen ole leikkauksen jälkeen tehty edes indeksitarkistuksia. Määrärahararve ensi vuoden talousarvioon on noin 25 miljoonaa euroa eli 150 miljoonaa markkaa.

Ne vanhemmat, jotka jäävät hoitamaan lasta kotiin, menettävät eläkekertymänsä työssä oleviin verrattuna. Siksi esitämme, että kotona tapahtuvasta lastenhoidosta, mikäli siltä ajalta saa kotihoidontukea, kotiin jäävälle vanhemmalle karttuisi eläkettä.

Työeläkkeissä eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika on pääsääntöisesti sama kuin työsuhteen voimassaoloaika. Yksityisellä sektorilla työsuhteen sisään jäävä enintään vuoden mittainen palkaton lapsenhoitoaika tai muu palkaton aika lue-

taan eläkettä kartuttavaksi ajaksi. Jos palkaton jakso kestää yli vuoden tai työsuhde päättyy palkattomaan jaksoon, työsuhde katsotaan eläketurvaa määriteltäessä päättyneen viimeiseen päivään, jolta työntekijälle on maksettu palkkaa. Siten jos henkilö jatkaa vuoden palkattoman ajan jälkeen kotihoidontuella, hän menettää eläkekarttuman koko ajalta. Julkisella sektorilla lapsenhoitoajat kartuttavat eläkettä vain vanhempainrahakauden loppuun saakka.

Ruotsissa ja Norjassa pienten lasten hoidosta karttuu eläkettä paremmin kuin Suomessa. Norjan ja Ruotsin lisäksi mm. Saksassa lastenhoito kartuttaa eläkettä ja etuja ollaan edelleen parantamassa. Lastenhoitoajoilta aiheutuvat vakuutusmaksut maksaa valtio mm. Ruotsissa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1128/1996) 4 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 562/2000, seuraavasti:

4 §

Hoitoraha

Kotihoidon tuen hoitoraha on perheen yhdestä alle kolmivuotiaasta lapsesta 336,38 euroa ja kustakin seuraavasta alle kolmivuotiaasta 84,09 euroa sekä kustakin muusta lapsesta 50,46 euroa kalenterikuukaudessa.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on perheen kustakin lapsesta 168,19 euroa kalenterikuukaudessa. Sen saaminen edellyttää, että vanhemmat tai muut huoltajat eivät perheen kenenkään lapsen osalta käytä oikeutta kotihoidon tukeen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2002.

2.

Laki

työntekijäin eläkelain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 5 §:ään, sellaisena
kuin se on laeissa 1482/1995, 1057/1997 ja 221/1998, uusi 7 momentti seuraavasti:

5 §	hemmalle maksettavasta hoitorahasta ja hoitoli-
— — — — —	sästä.
Eläketurvaa karttuu 1 momentin mukaisesti	_____
lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta an-	Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
netun lain (1128/1996) mukaisesti alle kolmi-	kuuta 2002.
vuotiaita lapsia kotiin hoitamaan jäävälle van-	

Helsingissä 26 päivänä lokakuuta 2001

Juha Rehula /kesk
Anu Vehviläinen /kesk

Mari Kiviniemi /kesk
Tanja Karpela /kesk